

בריה"מ: המטבח של ליאוניד ברז'נייב

נקבעים במערב, וארצו נאלצת לשלם את הפרשי התי ייקרות המוצרים התעשייתיים שהיא מייבאת, בשל התי ייקרות הדלק.

החברות העל-לאומיות ושליחיהן באמצעי-התיקשורת העולמיים מגלים יחס שונה לחלוטין לנשיא חוף השנהב, פליקס הופואה-בואני. הנשיא המערב-אפריקאי שולט בארצו מאז כינון עצמאותה, לפני 20 שנה. למרות גילו 77, הוא שוב המועמד היחיד לתקופת נשיאות נוספת.

בעזרת צרפת הצליח להתגבר על כל יריביו ב-מפלגה הדימוקרטית השלטת, ולהבטיח שילטון יחיד לעצמו. הופואה-בואני הנהיג בארצו כלכלת עבדים אמיתית, בה מנוצל כוח-עבודה זול ביותר על-ידי הון זר ומקומי.

שכרם של פועלי ואיכרי חוף השנהב הוא זעום ביותר. האגודים המקומיים, למשל, נמכרים בלונדון ב-3,400 ליש"ט לקילו. האיכר מחוץ השנהב מקבל רק חמישה פני עבור קילו אגוזים! רמת החיים הנמוכה של איכרים, בארץ שהיא רובה ככולה חקלאית, דוחפת רבים מהם לבירה אביג'אן ולפרנסות דחוקות, כמו מכירת סיגריות וגומי-לעיסה ברחובות. מובן שהמישטר החברתי גורם לתסיסה פוליטית שבה מטפל הנשיא האבהי ביד ברזל. חוף השנהב זרועה כולה במחנות מעצר לאסירים פוליטיים, שמיספרם הגדול ביותר באפריקה השחורה כולה, "פרו ביזנס". כמו הקיסר המרכז-אפריקאי בוקאסה, מפצה הופואה-בואני את בני עמו בטכסים סגנוניים ויקר.

רבים הוא נותן חופש פעולה נרחב לחברות זרות, ובעיקר צרפתיות ויפאניות. לאחרונה עלו מניות חוף השנהב בגין מרבצי הנפט שנמצאו בה. הופואה-בואני הפקיד את המלאכה בידי החברות אסו ופלייפט, הנהגות מפועלים שחורים בחצי חינוס.

בינתיים אימץ לעצמו הופואה-בואני פרויקט לאומי חדש. חוף השנהב תייצר יין מאננס, ותהפוך אותו למוצר-צריכה יוקרתי באירופה ובארצות-הברית. עד 1982 תייצר חוף השנהב 6 מיליון ליטר יין-אננס לשנה! רק מעטים מעזים להביע בגלוי ספקות בהצלחה כל כך מסחררת של המוצר המתוק, שהפך לפרויקט החביב של הנשיא. הופואה-בואני מתגאה בעובדה שמחצית התיירים בארץ צו הם משקיעים, הרואים בה אפיק מוצלח ביותר להונס. גם את הצמיחה הכלכלית בשיעור של 8 אחוז לשנה הוא זוקף לזכות מדיניות ה"פרו ביזנס" שלו. אין פלא שהוא זוכה לשבחים רבים בביונס ווייך. סקר רציני על מצבם הכלכלי של אזרחיו של הופואה-בואני היה מצביע על רעב, עזובה, פער הולך וגדל וחוסר תיקווה לרוב בני עמו. אך עובדה זו לא תגרום לו קשיים מיוחדים בבנק העולמי או בקרן המטבע הבינלאומי.

משמיצים אותי בביונס ווייך או בוול סטריט ג'ורנאל (עיתוני הביונס בארצות-הברית), סימן שאני בסדר גמור." סוציאליזם אפריקאי. את המישפט הזה נהג לומר מנהיגה הוותיק, המבריק ביותר באפריקה השחורה, יוליוס ניררה. הוא עצמו זכה למטר השמצות וניאוצים בביטאונים האלה. אבי הסוציאליזם האפריקאי, סוציאל-דמוקראט פאביאני מובהק כמו ניררה, הוקע כקומור ניסט, סוכן סובייטי, סוכן סיני, עריץ ולאחרונה אפילו אנטי-ערבי ואנטי-מוסלמי.

לא רק הצהרת ארושה המפורסמת מ-1967, בה היתווה את קווי הפיכת טנזניה למדינה סוציאליסטית המבוססת על כפר שיתופי, אונג'אמה, המיטה עליו את שינאתם של אנשי העסקים הגדולים במערב. ניררה הפך לדובר

פרישתו של אלכסיי קוסיגין בן ה-76 לא הפתיעה במיוחד את הסובייטולוגים במערב. קוסיגין באמת חולה, והחלפתו לא תפתור את בעיותיה הקשות של ברית-המועצות. כישלונותיה של ברית-המועצות בתחום מדיניות-החוץ לא יתסו דווקא לקוסיגין. פעילותו בתחום זה צומצם מה מאוד מאז 1971. אין ספק שהסובייטים מתלבטים קשות כיצד לנווט את עניינם בזירה הבינלאומית, מאז שהברית הסניג'אמריקנית הפכה עובדה שהיבטיה משפיר עים באורח משמעותי ביותר על האירועים במיפץ הפרסי, בדרום-מזרח אסיה, ונותנים אותותיהם גם במזרח-אירופה. ירידה במוראלי. גם בתחום הכלכלי סובלת עדיין ברית-המועצות ממינהל מסורבל, בינוני ומחסור חמור במצרכי-סוד. הרפורמה היסודית שניסה קוסיגין להנהיג

ההנהגה הסובייטית החדשה*
אנשים זקנים, בשורה הראשונה

מובהק של העולם השלישי, למנהיג שהפך את המסר האידיאולוגי של המדינות העניות לרהוט, קליט ומר שכנע. בעיקר בולט ניררה בהתקפותיו הבלתי פוסקות על הסטטוס-קוו. טנזניה, מושבה גרמנית שהפכה למנדט בריטי, הונחה על-ידי הקולוניאליסטים יותר מכל מדינה אפריקאית. גם היום, אחרי 20 שנות מאמץ עצום של האומה כולה, נימנית טנזניה על 40 המדינות העניות בעולם. ניררה הצליח לגייס את העם ואת הנוער הטנזני למאמץ עצום של פיתוח, בניית חברה חדשה, השתתפות פוליטית רחבה וחסרת תקדים באפריקה, ולנסיונות כלכי לייסח-חברתיים מעניינים. אך העדר משאבים, והעובדה שהכלכלה העולמית פועלת באורח שיטתי נגד החלשים, פגמה קשות בנסיון הטנזני לסוציאליזם אפריקאי, המר שלב יסודות מסורתיים ומערביים.

העולם הרביעי. ניררה עצמו קובע, שטנזניה שייכת, בעצם, לעולם הרביעי, נחלתם הבלעדית של העניים המרודים. חשבון הדלק של טנזניה, למשל, עלה פי שבעה בשנים האחרונות. מחירי המוצרים החקלאיים של טנזניה

בתוכנית החומש שבין 1965 ל-1970 הוכשלה על-ידי הביורוקרטים. הדגש שלו על ריווחיות ועילות הפחיד את המנהלים הוותיקים, שהיו רגילים לעבוד לפי נורמות, שלא היו אלא יצור מסיבי של סחורות שאיש לא רצה לקנות, בכמויות בלתי ניתנות לשינוק. מאז ניטרולו של קוסיגין חלה התדרדרות חמורה עוד יותר. השנה סובלת ברית-המועצות מיבולים דלים ביותר של סוכר ותפוחי-אדמה, ממחסור בחלב ובבשר, ומירידה במוראלי.

האמברגו האמריקאי, שהוטל בעיקבות הפלישה האומי ללה לאפגניסטאן, מחמיר עוד יותר את המצב. הרעשים הניצצים מצד מזרח-גרמניה אינם אלא תגובה קלושה מדי ומאוחרת מדי לחוסר האונים הסובייטי באסיה ובפולין. הרוסים מבינים היטב, שלא יוכלו להעלות את רמת החיים של תושבי ברית-המועצות ולהשתתף בעת ובעונה אחת במירוץ חימוש גרעיני מטרף. לכן הם מעוניינים כל כך באישור הסכמי סאל"ט 2, בהתקדמות לקראת סאל"ט 3, ולשם כך בהצלחה של הנשיא הנוכחי, ג'ימי קארטר, בבחירות לנשיאות בארצות-הברית.

הצעיר שבחבורה. קוסיגין עצמו, שהשתתף במיל-חמת האזרחים בהיותו בן 15, זכה לפרישה בכבוד. הטכנוקראט הרציני והצנוע הועלה לגדולה על-ידי אנדריי ז'דאנוב הידוע לשימצה, אחרי הטיהורים הגדולים ב-1937. הוא עסק תמיד במלאכות הקשות והאפורות, ביצוע פינויים המוניים בתקופת המלחמה בנאצים, פיר קוה על חלוקת מזון, תכנון כלכלי-חברתי. קשה לומר שפרישתו תביא להצערות הצמרת הסובייטית. מחליפו האפור, ניקולאי טיכונוב, הוא בן 75. ברז'נייב בן 73. מוכיר המפלגה אנדריי קירילנקו אף הוא בן 73. האי דיאלוג הראשי מיכאיל סוסלוב כבר בן 77. שרי-החוק הוותיק, אנדריי גרומיקו בן 70. הצעיר שבחבורה הוא, כמוכן, ראש הק"ב, יורי אנדרופוב, שהוא בן 65.

אפריקה: יין האננס

של הופואה-בואני

"יש לי דרך אחת בדוקה וחסינה מפני כישלון, לבי דוק את המהימנות שלי כמנהיג אמריקאי ישר-דרך. אם

* שורה קידמית, מימין לשמאל: ליאוניד ברז'נייב (76), מיכאיל סוסלוב (77), אנדריי קירילנקו (73), שורה אמצעית, מימין לשמאל: ניקולאי טיכונוב (75), ארוויד פלשה (80), ויקטור גרשין (66), שורה אחורית, מימין לשמאל: אנדריי גרומיקו (70), יורי אנדרובוב (65), דימיטרי יוסטינוב (71).

נשיא הופואה בואני

שא אפריקאי בעצירים פוליטיים

מחלת הילדות

של עזר וייזמן

בעת כתיבת שורות אלה, קשה מאוד להעריך האם יצליח חברה-הכנסת עור וייזמן בהימורו הגדול על ג'ימי קארטר. כמו במקרים דומים אחרים, עורך עור תמיהה וזעם בגלל הסיבות הלא-נכונות. התנהגותו השובבה ויוצאת הדופן של וייזמן גררה את אמצעי-התיקשורת לעיסוק קדחתני באישיותו המיוחדת, כבי יכול, של עור. אבל רוב המשקפים התעלמו מהעובר דה הפוליטי, שעור היה צריך, למעשה, לתמוך ברונאלד רגן.

לפני כשנתיים עורר עור וייזמן שערוריה בארץ צות-הברית, כשביקר דיפלומטים ואנשי-מדינה אמריקאיים על כישלונותיהם במדיניות-החוץ. הוא הא-שים אותם בהפקרת השאה האיראני ובזניחת אנגולה ואתיופיה לסובת הסובייטים הקובאים. בהתפרצותו זו, שזכתה בכיסוי עצום בעיתונות האמריקאית, הביע וייזמן עמדות רפובליקאיות, ניציות, אופייניות במי יחד דווקא ליריבו הגדול של קארטר — רונאלד רגן.

האם אפשר לראות בהצטרפותו של וייזמן למטוס התעמולה של קארטר ביטוי נוסף לאופיו הילדותי משהו, או שינוי ערכים פוליטי מקיף ומעמיק? מכריו הרבים של וייזמן יתקשו להאמין באפשרות השניה.